

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Городнюка Анатолія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин третьої, четвертої статті 38 Закону України „Про систему гарантування вкладів фізичних осіб“

м. К и ї в
22 травня 2019 року
№ 141-2(І)/2019

Справа № 3-131/2019(2980/19)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Мельника Миколи Івановича – головуючого,
Саса Сергія Володимировича – доповідача,
Шаптали Наталі Костянтинівни,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Городнюка Анатолія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин третьої, четвертої статті 38 Закону України „Про систему гарантування вкладів фізичних осіб“ від 23 лютого 2012 року № 4452–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 50, ст. 564) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Саса С.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Городнюк А.О. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статті 6, частині першій статті 8, частині четвертій статті 13, статтям 21, 22, частинам першій, четвертій, п'ятій статті 41 Конституції України (конституційність) частини третю, четверту статті 38 Закону України „Про систему гарантування вкладів фізичних осіб“ від 23 лютого 2012 року № 4452–VI зі змінами (далі – Закон), за якими:

„3. Правочини (у тому числі договори) неплатоспроможного банку є нікчемними з таких підстав:

1) банк безоплатно здійснив відчуження майна, прийняв на себе зобов'язання без встановлення обов'язку контрагента щодо вчинення відповідних майнових дій, відмовився від власних майнових вимог;

2) банк до дня визнання банку неплатоспроможним взяв на себе зобов'язання, внаслідок чого він став неплатоспроможним або виконання його грошових зобов'язань перед іншими кредиторами повністю чи частково стало неможливим;

3) банк здійснив відчуження чи передав у користування або придбав (отримав у користування) майно, оплатив результати робіт та/або послуги за цінами, нижчими або вищими від звичайних (якщо оплата на 20 відсотків і більше відрізняється від вартості товарів, послуг, іншого майна, отриманого банком), або зобов'язаний здійснити такі дії в майбутньому відповідно до умов договору;

4) банк оплатив кредитору або прийняв майно в рахунок виконання грошових вимог у день, коли сума вимог кредиторів банку перевищувала вартість майна;

5) банк прийняв на себе зобов'язання (застава, порука, гарантія, притримання, факторинг тощо) щодо забезпечення виконання грошових вимог у порядку іншому, ніж здійснення кредитних операцій відповідно до Закону України „Про банки і банківську діяльність“;

б) банк уклав кредитні договори, умови яких передбачають надання клієнтам переваг (пільг), прямо не встановлених для них законодавством чи внутрішніми документами банку;

7) банк уклав правочини (у тому числі договори), умови яких передбачають платіж чи передачу іншого майна з метою надання окремим кредиторам переваг (пільг), прямо не встановлених для них законодавством чи внутрішніми документами банку;

8) банк уклав правочин (у тому числі договір) з пов'язаною особою банку, якщо такий правочин не відповідає вимогам законодавства України.

9) здійснення банком, віднесеним до категорії проблемних, операцій, укладення (переоформлення) договорів, що призвело до збільшення витрат, пов'язаних з виведенням банку з ринку, з порушенням норм законодавства.

Порядок виявлення нікчемних договорів, а також дій Фонду у разі їх виявлення визначаються нормативно-правовими актами Фонду.

4. Фонд:

1) протягом дії тимчасової адміністрації, а також протягом ліквідації повідомляє сторони за договорами, зазначеними у частині другій статті 38 цього Закону, про нікчемність цих договорів та вчиняє дії щодо застосування наслідків нікчемності договорів;

2) вживає заходів до витребування (повернення) майна (коштів) банку, переданого за такими договорами;

3) має право вимагати відшкодування збитків, спричинених їх укладенням“.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що між публічним акціонерним товариством „Дельта Банк“ (далі – Банк) та Городнюком А.О. у лютому 2015 року було укладено договори банківського вкладу (депозиту) та додаткові угоди до них. Постановою Правління Національного банку України від 2 березня 2015 року № 150 Банк віднесено до категорії неплатоспроможних. Комісія з перевірки правочинів (договорів) за вкладними операціями Банку встановила, що договори

банківського вкладу (депозиту), укладені між Банком та Городнюком А.О., є нікчемними відповідно до пункту 7 частини третьої статті 38 Закону, тому його не включено до переліку вкладників, які мають право на відшкодування коштів за вкладами.

Городнюк А.О. звернувся до Самарського районного суду міста Дніпропетровська з позовом до Банку, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про захист прав споживача та стягнення банківського вкладу. Цей суд рішенням від 28 листопада 2017 року, яке апеляційний суд Дніпропетровської області постановою від 8 травня 2018 року залишив без змін, відмовив у задоволенні позову Городнюка А.О. Верховний Суд постановою від 18 лютого 2019 року рішення судів попередніх інстанцій залишив без змін.

Суб'єкт права на конституційну скаргу стверджує, що на порушення статті 41 Конституції України в остаточному судовому рішенні в його справі Верховний Суд застосував „неконституційну норму“ частини третьої статті 38 Закону, позбавивши його можливості „отримати та користуватись своєю власністю без рішення суду“ .

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить з такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу; у конституційній скарзі зазначається обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (частина перша, пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга

вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Зі змісту постанови Верховного Суду від 18 лютого 2019 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі Городнюка А.О., вбачається, що положення частини четвертої статті 38 Закону, щодо неконституційності якого звернувся автор клопотання, в ній не застосовані.

Аналіз конституційної скарги дає підстави для висновку, що Городнюк А.О., стверджуючи про невідповідність положень частини третьої статті 38 Закону статті 6, частині першій статті 8, частині четвертій статті 13, статтям 21, 22, частинам першій, четвертій, п'ятій статті 41 Конституції України, обмежився наведенням змісту цих положень Конституції України, посиланням на практику Європейського суду з прав людини, правові позиції Верховного Суду, однак не обґрунтував, у чому саме полягає неконституційність вказаних положень Закону, та не розкрив логічного зв'язку між частиною третьою статті 38 Закону та частинами першою, четвертою, п'ятою статті 41 Основного Закону України. Конституційний Суд України неодноразово наголошував, що цитування приписів Конституції України, положень законів України, наведення змісту рішень Європейського суду з прав людини без зазначення аргументів щодо невідповідності Конституції України оспорюваних положень закону не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року № 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

Таким чином, суб'єкт права на конституційну скаргу не дотримав вимог частини першої, пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону

України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Городнюка Анатолія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин третьої, четвертої статті 38 Закону України „Про систему гарантування вкладів фізичних осіб“ від 23 лютого 2012 року № 4452–VI зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**